

## 2012 metais Kelmės rajono mokyklose įvykusių traumų analizė

Kelmės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2008 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. V – 26 mokyklos sveikatos priežiūros specialistai registruoja mokinių patirtas traumas mokykloje ir jos ribose. Mokinio patirtos traumos registracijos kortelėje aprašomos aplinkybės ir priežastys, kurioms susidarius mokiniai patyrė vienos ar kitos rūšies sužalojimą.

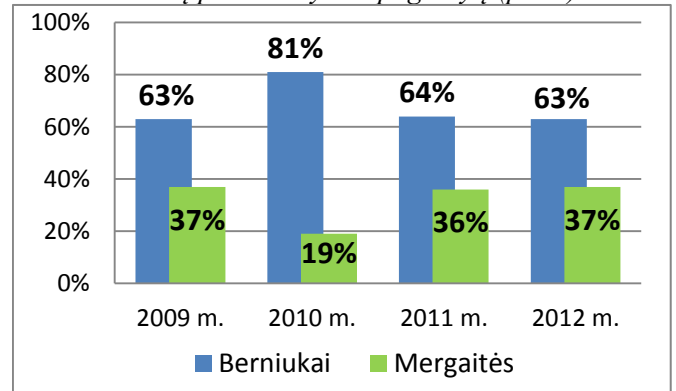
2012 metais Kelmės rajono mokyklose iš viso įvyko 30 traumų (2011 metais – 33 traumas). 2012 metais beveik du trečdaliai traumų teko berniukams, kurie traumas mokyklose patyrė dažniau nei mergaitės ir ši tendencija jau pastebima kelis metus iš eilės (žr. 1 pav.).

Trečdalis traumų 2012 metais įvyko 1 ketvirtyje, t.y. sausio–kovo mėnesiais (iš viso 10), o mažiausiai 3 ketvirtyje, liepos–rugsėjo mėnesiais (iš viso 5), nes šių metų laiku mokiniams yra vasaros atostogos. 2011 metais daugiausia traumų įvyko 4 ketvirtyje, spalio–gruodžio mėnesiais, kada buvo užregistruota 13 traumų (žr. 2 pav.).

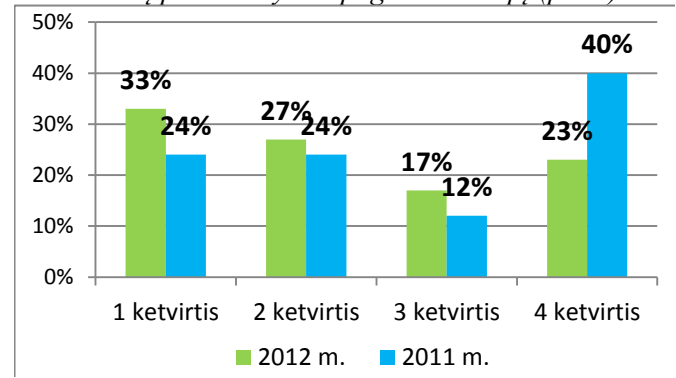
Gautais duomenis daugiau nei pusę užregistruotų traumų patyrė 5–8 klasių mokiniai (17 iš 30), o pradinukų (1–4 kl.) ir 9-12 klasių mokinių tarpe buvo užregistruotos atitinkamai 6 ir 7 traumos. 5-8 klasių mokiniams tenkantis didesnis traumų skaičius buvo registruojamas ir 2009-2011 metų laikotarpiu (žr. 3 pav.).

Daugiausia traumų 2012 metais patiriama pertraukų metu (iš viso 18). 2011 metais per pertrauką buvo patirta 16 traumų. Iš 4 paveikslo matyti, kad keletą metų iš eilės mažėja traumų patiriamų pamokų metu

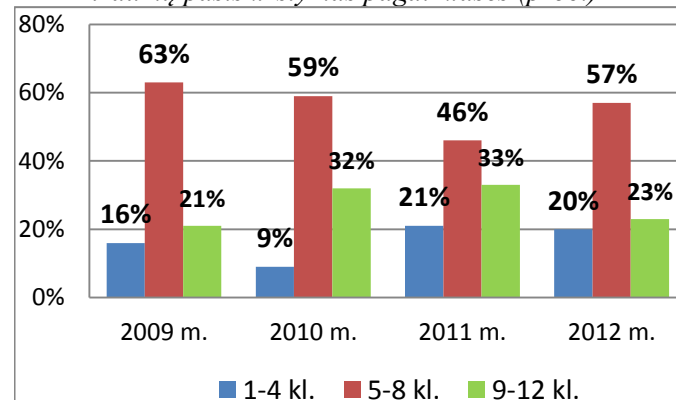
1 pav. 2009-2012 m. Kelmės r. mokyklose įvykusių traumų pasiskirstymas pagal lytį (proc.)



2 pav. 2011-2012 m. Kelmės r. mokyklose įvykusių traumų pasiskirstymas pagal laikotarpį (proc.)



3 pav. 2009-2012 m. Kelmės r. mokyklose įvykusių traumų pasiskirstymas pagal klases (proc.)

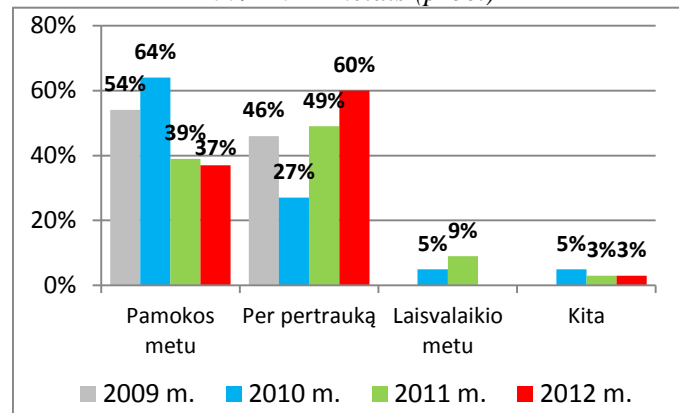


(2012 metais pamokų metu patirta 11 traumų). 2012 metais taip pat viena trauma užregistruota pakeliui į mokyklą.

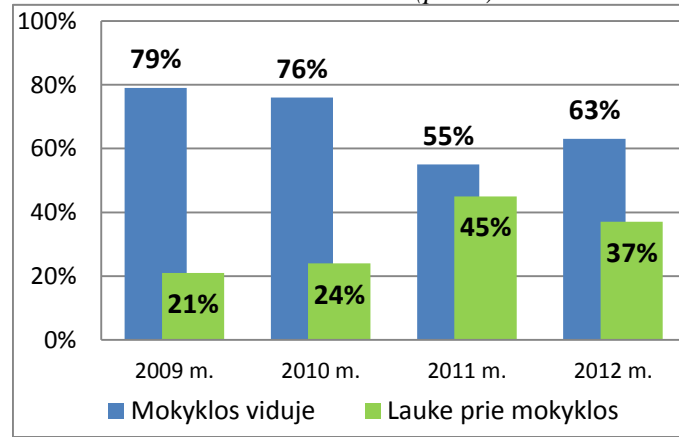
2011 metų išaugusių traumų skaičius įvykusių lauke prie mokyklose (iš viso buvo įvykusios 15 traumų) šiek tiek sumažėjo 2012 metais iki 11, tačiau išliko didesnis nei 2009–2010 metais (žr. 5 pav.). 2012 metais mokyklos viduje iš 19 traumų 9 įvyko sporto salėje (beveik pusę), po 5 klasėje ir koridoriuje/drabužinėje, o lauke prie mokyklos po 5 traumas įvyko mokyklos stadione ir kieme.

Daugiausia, beveik trečdalį (30 proc.), traumų Kelmės rajono mokiniai patyrė bėgiodami (iš viso 9) ir žaisdami (20 proc.). Žaidžiant 2012 metais 6 mokiniai patyrė traumas. Lyginant su kitų metų duomenimis (žr. 6 pav.) auga patiriamų traumų skaičius bėgiodant, jei 2011 metais iš viso bėgiodant buvo patirtos 7 traumos, tai 2012 metais – 9, tačiau mažėja žaidžiant krepšinį (nuo 2011 metais užregistruotų 6 iki 2012 metais – 4 traumų). 2012 metais 3 traumos patirtos taip pat muštynių/peštynių metu, 2 traumos atvejai patirti sportuojant, o prie kitų traumų atvejų buvo registruojama: čiuožinėjimas, plaukiojimas, išdaigos.

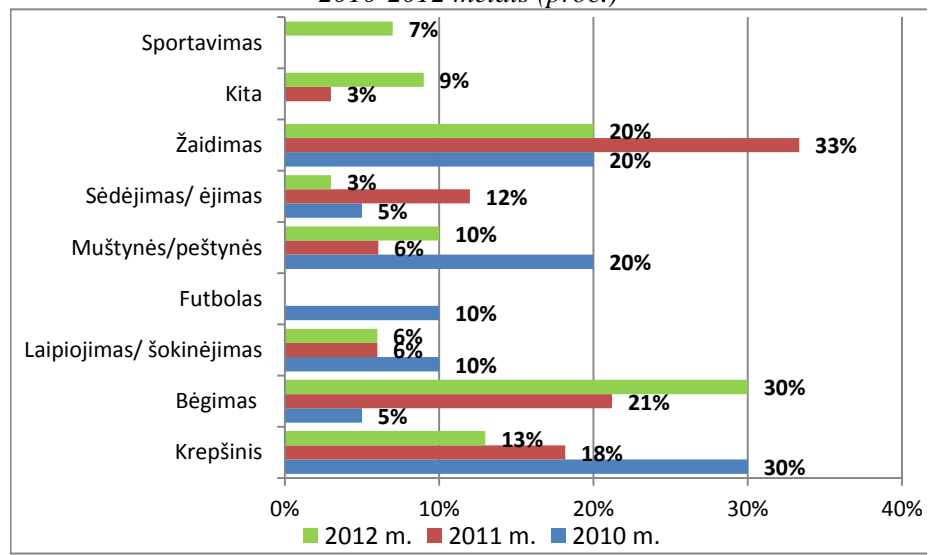
4 pav. Kada Kelmės rajono mokiniai patyrė traumas 2009-2012 metais (proc.)



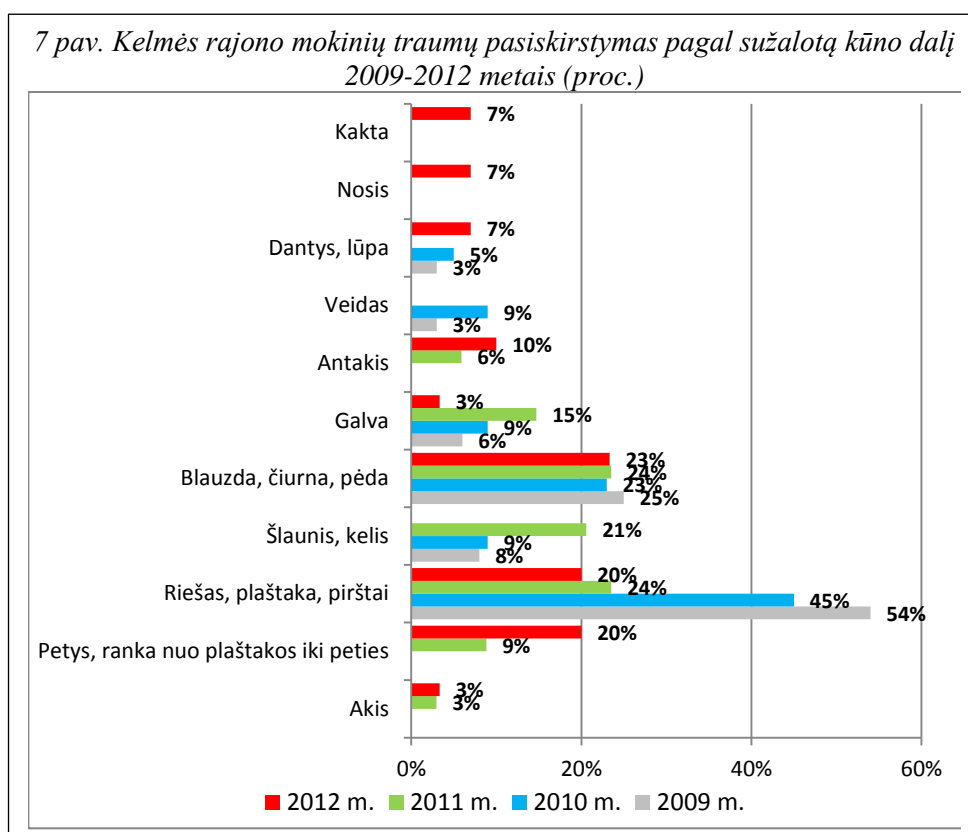
5 pav. Kur Kelmės rajono mokiniai patyrė traumas 2009-2012 metais (proc.)



6 pav. Veikla, kurios metu, Kelmės rajono mokiniai patyrė traumas mokykloje 2010-2012 metais (proc.)

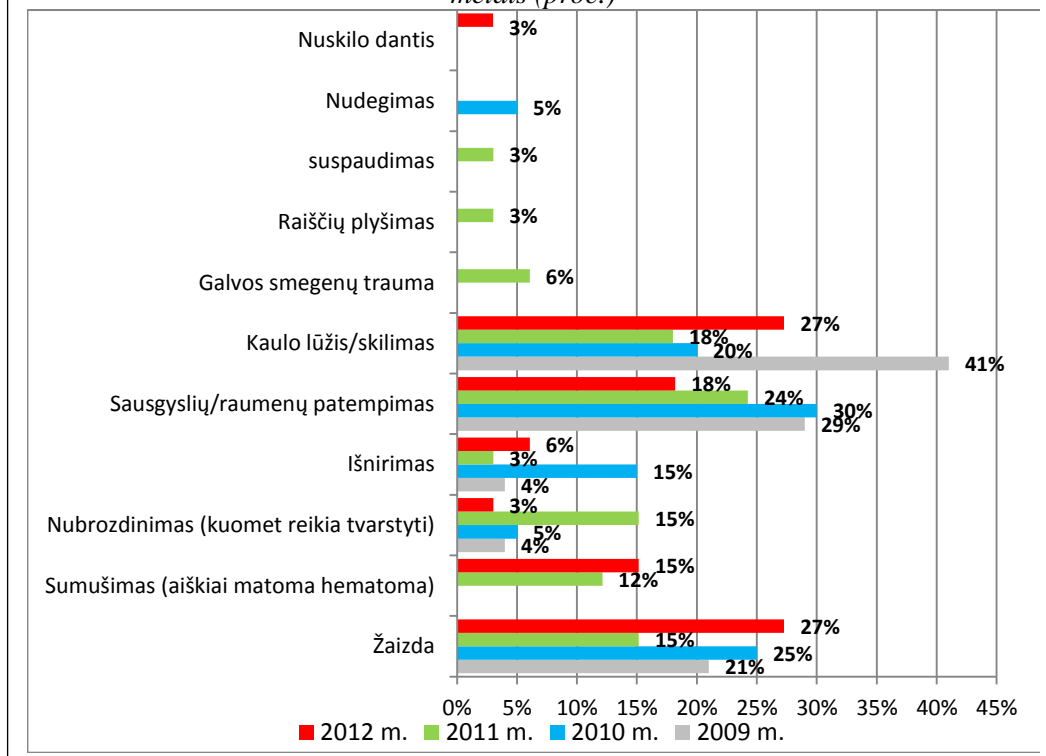


Tiriant, kuri kūno dalis buvo dažniausiai sužalojama 2012 metais Kelmės rajono mokyklose įvykusių traumų metu, paaiškėjo, kad daugiausia, 7 atvejai, užregistruoti blauzdos, čiurnos, pėdos srityse. Apie ketvirtadalį (~25 proc.) blauzdos, čiurnos, pėdos traumų sudarė ir ankstesniais 2009–2011 metais. 2009–2012 metais mažėja riešo, plaštakos, pirštų traumų, 2012 metais patirtos iš viso 6 traumos, taip pat galvos traumų (nuo 2011 metais 5 iki 2012 metais užregistruoto 1 traumos), tačiau išaugo rankų nuo plaštakos iki peties traumų skaičius, nuo 2011 metų registruotų 3 iki 2012 metais – 6 traumų. 2012 metai neužregistruota nei vieno šlaunies, kelio traumų atvejo kai tuo tarpu 2011 metais buvo 7 traumos, tačiau 2012 metais po dvi traumos buvo patirtos kaktos ir nosies srityse (žr. 7 pav.).



Kaulų lūžiai/ skilimai, žaizdos ir sausgyslių/ raumenų patempimai išliko pagrindinės traumų rūšys 2012 metais. Kaulų lūžių/ skilimų ir žaizdų užregistruota po 9 atvejus arba po 27 proc. nuo visų 2012 metais užregistruotų Kelmės rajono mokyklose mokinių traumų rūšių. Palyginus su ankstesniais metais, tai jų skaičiai padidėjo, nes, pavyzdžiui, 2011 metais Kaulų lūžių/ skilimų buvo užregistruoti 6 atvejai, o žaizdų – 5. Šiek tiek per metus sumažėjo sausgyslių/ raumenų patempimų (nuo 2011 metais 8 atvejų iki 2012 metais – 6), taip pat sumažėjo ir nubrozdinimų (kuomet reikia tvarstyti) skaičiai bei kitų rečiau pasitaikančių traumotų vietų skaičiai (žr. 8 pav.).

8 pav. Kelmės rajono mokinių traumų pasiskirstymas pagal traumas rūšį 2009-2012 metais (proc.)



### Išvados

2012 m. Kelmės rajono mokyklose iš viso užregistruota 30 traumų (2011 m. – 33), iš kurių:

- Kaip įprastai beveik du trečdaliai (63%) teko berniukams ir daugiau nei pusė (57%) traumų patyrė 5–8 klasių mokiniai.
- Trečdalis (33%) patirtos per 1 ketvirtį (sausio–kovo mėnesiais).
- 60% užregistruotų traumų įvyko pertraukų metu (2011 metais – 49%).
- mokyklos viduje užregistruotos traumos dažniausiai įvyko sporto salėje (47%) bei klasėje ir koridoriuje/drabužinėje (po 5 traumas), o mokyklos teritorijoje – stadione ir kieme (taip pat po 5).
- Beveik trečdalis (30 proc.) traumų patiriamos bėgiojant (viso 9) ir žaidžiant (20 proc., viso 6).
- 2012 m., kaip ir 2009–2011 m., apie ketvirtadalį įvykusių traumų užregistruotos blauzdos, čiurnos, pėdos, po penktadalį (20% arba po 6) – riešo, plaštakos, pirštų (traumų sumažėjo) ir rankų nuo plaštakos iki peties (traumų išaugo) srityse.
- Kaulų lūžiai/ skilimai ir žaizdos (po 9 atvejus) ir sausgyslių/ raumenų patempimai (viso 6) išliko pagrindinės traumų rūšys 2012 metais.